

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเศษผ้า กลุ่มสตรีแม่บ้าน บ้านต้นไฉก (คำขาว) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีการดำเนินการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๕.๑ วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

5.1.1 เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากเศษผ้าโดยใช้เทคนิคการตัดทอน จากรูป 12 นักร้อง

5.1.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากเศษผ้าจากรูป 12 นักร้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า

๕.๒ ขอบเขตของโครงการวิจัย

5.2.1 ประชากรที่ศึกษา

5.2.1 ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ผลิต กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ ประชาชนและนักศึกษาสาขาการออกแบบที่สนใจผลิตภัณฑ์

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Area) โดยเลือกศึกษาจากกลุ่มผู้ผลิต คือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านต้นไฉก (คำขาว) จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวที่มีการนำเศษผ้ามาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กระเป๋า ที่รองหม้อ เป็นต้น และนักศึกษาสาขาการออกแบบที่สนใจผลิตภัณฑ์ จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

5.3 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปและรูปแบบของผลิตภัณฑ์เดิม ข้อมูลในการทำผลิตภัณฑ์ แนวความคิดและกระบวนการในการออกแบบ บริบทของกลุ่มวิสาหกิจ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบและพัฒนา หลังจากที่ได้ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดแนวคิดและขอบเขตในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ซึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เศษผ้าในครั้งนี้ กำหนดแนวคิดและขอบเขตในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ คือ ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เศษผ้าให้มีความทันสมัย สวยงาม และมีเอกลักษณ์ จากการที่ได้สอบถามความต้องการด้านรูปแบบจากสมาชิกกลุ่มพบว่า สมาชิกต้องการเอกลักษณ์ที่เป็น รูปทรงและรูปแบบของสัตว์ และมีรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่าง แต่ยังคงคุณค่าเอกลักษณ์ของงาน

เศษผ้าอยู่ ผู้วิจัยจึงนำรูปร่างของสัตว์ชนิดต่างและ 12 นกัษตร ซึ่งมีลักษณะที่สวยงามที่เหมาะสมกับกลุ่มสตรีและสามารถขึ้นรูปได้ในกลุ่มเอง

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบ หลังจากที่ได้ข้อสรุปเพื่อการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์เศษผ้าโดยใช้รูปทรงและรูปแบบของ สัตว์และวัฒนธรรมทางล้านนา ผู้วิจัยได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และประมวลความคิดจากข้อมูลที่รวบรวมออกแบบและร่างแบบตามแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จำนวน 50 แบบ โดยเริ่มจากการออกแบบก่อนจะนำไปขึ้นรูปทรง หลังจากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้คัดเลือกรูปแบบ กำหนดสีเพื่อให้สอดคล้องกับงานผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่

ขั้นตอนที่ 4 การคัดเลือกแบบ หลังจากที่ได้ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าตามแนวความคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และผู้วิจัยได้นำแบบร่างไปให้กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนคัดเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมและสามารถผลิตได้จริง โดยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หลังจากได้แบบผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าที่คัดเลือกแล้วจำนวน 25 แบบแล้วผู้วิจัยได้นำแบบมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปสู่กระบวนการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผล หลังจากที่ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า จำนวน 25 ชิ้นแล้วผู้วิจัยได้นำมาศึกษาความพึงพอใจจากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้สนใจผลิตภัณฑ์จำนวน 100 คน

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.4.1 แบบสัมภาษณ์

5.4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลทั่วไปและรูปแบบผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกต การถ่ายภาพ บันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลทั่วไปการทำผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า เอกลักษณ์ของชุมชน ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และเว็บไซต์ แนวความคิดและกระบวนการในการออกแบบผลิตภัณฑ์ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาความพึงพอใจผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า จากสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและผู้สนใจผลิตภัณฑ์ จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความพึงพอใจของรูปแบบผลิตภัณฑ์

5.7. สรุปผลการวิจัย

5.7.1 ผลการออกแบบ

ในการออกแบบทางผู้วิจัยได้ระดมความคิดร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และได้ทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความต้องการและปัญหาของทางกลุ่ม พบว่าผลิตภัณฑ์เก่ามีการออกแบบไว้นานมากแล้วจึงมีความต้องการที่จะเปลี่ยนรูปแบบให้มีความสวยงามและใหม่ขึ้นความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาแนวความคิดของกลุ่มวิสาหกิจ จำนวน 35 คน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจ ส่วนใหญ่มีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเดิมเป็น กระเป๋าขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 รองลงมาคือ หมอนรูปทรงต่างๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17

5.7.2 ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า (หมอน, กระเป๋า)

ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า ในครั้งนี้กำหนดแนวคิดและขอบเขตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมอนและกระเป๋าที่มีความทันสมัย สวยงาม และมีเอกลักษณ์ โครงสร้างของกระเป๋าที่ใช้เศษผ้าเป็นหลักและมีวัสดุอื่นประกอบ เช่น หนัง, กระจุม เป็นต้น โดยใช้แนวคิดจาก สัตว์ที่มีความสวยงามในรูปแบบต่างๆ และส่วนหมอนใช้เศษผ้าในการการทำให้เป็นวัตถุดิบหลักและใช้วัสดุรองคือ กระจุมและหนังเป็นต้นและใช้แนวคิดของรูปทรงจาก 12 นักร้องโดยแนวคิดนี้ได้จากการร่วมกันคิดกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 5 ท่านซึ่งให้ความคิดเห็นในการผลิตว่ามีความน่าจะเป็นในการผลิตในระบบกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเศษผ้าจากทางกลุ่มในการขึ้นรูปต้นแบบผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค คือ หมอนจำนวน 12 แบบและกระเป๋าจำนวน 13 แบบ

5.7.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าจากเศษผ้า จำนวน 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจด้านรูปทรง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.11 ด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.01 ด้านการตลาด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.07 ส่วนความพึงพอใจที่มากที่สุดคือ ความเป็นไปได้ในการผลิตจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ส่วนรองลงมาคือ ความเป็นเอกลักษณ์ คุณค่าของงานหัตถกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ลำดับต่อไปคือ สีสันทนและลวดลายสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

5.8 อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการการวิจัยเพื่อพัฒนาและการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเศษผ้ากลุ่มสตรีแม่บ้านบ้านต้นจ๊ก (คำขาว) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าจำนวน 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจด้านรูปทรง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.11 ด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.01 ด้านการตลาด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.07 ส่วนความพึงพอใจที่มากที่สุดคือ ความเป็นไปได้ในการผลิตจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ส่วนรองลงมาคือ ความเป็นเอกลักษณ์คงคุณค่าของงานหัตถกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ลำดับต่อไปคือ สีสันทและลวดลายสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ซึ่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปีลงไป คิดเป็นร้อยละ 48 .00 รองลงมาอยู่ระหว่าง 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22 .00 และน้อยที่สุดอายุระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.00 ส่วนใหญ่การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 79.00 รองลงมาคือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.00 และน้อยที่สุดคือปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 4.00และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาอาชีพ ลูกจ้าง/ทำสวนคิดเป็นร้อยละ 31.00 และน้อยที่สุด คือพนักงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 2.00

ในส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า จากสามชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และผู้ที่ให้ความสนใจ จำนวน 100 คนนั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าจากเศษผ้า (กระเป๋าต่างค์และหมอน 12 นกัษัตร) ด้านรูปทรงความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความเป็นเอกลักษณ์คงคุณค่าของงานหัตถกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.54 ซึ่งรองลงมาคือ สีสันทและลวดลายสวยงามมีค่าเฉลี่ย 4.53 ลำดับที่สามคือ โครงสร้างและรูปทรงสวยงาม, ความเหมาะสมด้านวัสดุ, ความแข็งแรง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.43 ส่วนด้านประโยชน์ใช้สอย ความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความสะดวกสบายในการหยิบจับใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.52 ซึ่งรองลงมาคือ มีความปลอดภัยในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.43 ลำดับที่สามคือ การดูแลรักษา มีค่าเฉลี่ย 4.542

ด้านการตลาด ความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความเป็นไปได้ในการผลิตจริง มีค่าเฉลี่ย 4.55 ลำดับต่อไปคือ มีความเหมาะสมกับรสนิยมของกลุ่มเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ย 4.41 ในการออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าและหมอนนั้นผู้วิจัยได้ระดมความคิดร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนารูปแบบ โดยได้เสนอแนวคิดใช้รูปทรงจากสัตว์ที่มีความน่ารักและนำขนบธรรมเนียมประเพณี ทางภาคเหนือโดยเฉพาะวัฒนธรรมการกินการอยู่ ประเพณีต่างๆ เช่นการทำขนม, กระจับปี่, กระจับปี่ข้าว เป็นต้น ส่วนการนำ 12 นกัษตรมาร่วมในการออกแบบนั้นทางกลุ่มของสันกำแพงนั้นได้มีการทำตุ้ง 12 นกัษตรมาเป็นเวลานานแล้วจึงได้ได้เสนอแนวคิดว่า 12 นกัษตรเป็นความเคยชินและเป็นเอกลักษณ์ของความดีงามของล้านนา และจะใช้งานในงานบุญต่างๆจึงนำมาเป็นแนวคิดในการออกแบบ จึงได้รูปแบบจำนวน 50 แบบ และนำมาให้ทางกลุ่มคัดเลือกเหลือจำนวน 25 แบบการพัฒนาารูปแบบ

นั้นนำเศษผ้าที่มีสีสั่น, กระจุก, เชือก, หนัง มาช่วยในการประดิษฐ์ชิ้นงานต้นแบบ เพื่อให้เกิดความสวยงามของงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าจากกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและผู้ ที่สนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จะเห็นว่าเมื่อลำดับความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าที่ผ่านการ ออกแบบและพัฒนาแล้วนั้นมีความแตกต่างกัน อาจเนื่องจากอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกัน ส่งผลความพึงพอใจในรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่ถึงอย่างไรความพึงพอใจยังอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน ซึ่งทำให้เห็นชัดว่าในอนาคตการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนั้นจะนำต้นแบบ ไปพัฒนาเพื่อผลิตและจำหน่ายต่อไป และการพัฒนาครั้งนี้ทางกลุ่มได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบ และความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามากขึ้นซึ่ง บังอร อภิญญาวงศ์เลิศ กล่าวว่า ทางกลุ่มได้ แนวทางที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับกลุ่ม และหลังจากนี้จะเริ่มผลิตกระเป๋าในรูปแบบจากส่วตัว และหมอนตามต้นแบบที่สร้างขึ้นและเพิ่มจำนวนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของ ผู้บริโภค (บังอร อภิญญาวงศ์เลิศ.2560: สัมภาษณ์) สอดคล้อง วัชรินทร์ จรุงจิตสุทร กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ที่ดีนั้นต้องมีความแปลกใหม่ เหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้บริโภค เป็นผลิตภัณฑ์ที่มี ประวัติน่าสนใจ มีที่มา เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีราคาขายเหมาะสมกับกำลังซื้อของผู้บริโภค โดยอาศัยการ ศึกษาวิจัยกลุ่มผู้บริโภคให้ได้ข้อมูลก่อนทำการออกแบบและผลิต (วัชรินทร์ จรุงจิตสุทร. 2548: 15-16) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเศษผ้ากลุ่มสตรี แม่บ้าน บ้านต้นไฉก (คำขาว) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้ รูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เหมาะสมกับเอกลักษณ์ ความสวยงาม และทันสมัย เป็นแนวทางในการ พัฒนารูปแบบ เพื่อเพิ่มมูลค่าจากเศษผ้าชิ้นเล็กๆให้มีคุณค่าทางด้านงานศิลปะ เป็นผลิตภัณฑ์ ชุมชน มีงานมากขึ้น ผู้สูงอายุมีงานทำมากขึ้น ท้องถิ่นดีขึ้นและการอนุรักษ์การเย็บปักถักร้อยภูมิปัญญา ไทยอย่างยั่งยืน

5.9 ข้อเสนอแนะ

5.9.1 จากผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า ทำให้ทราบว่า ก่อนการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ การศึกษาแนวโน้มของการตลาด การจัดจำหน่าย รวมไปถึงการสอบถามความ คิดเห็นมีความสำคัญในการทำวิจัยอย่างมาก

5.9.2 การขาดทักษะของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรมีการอบรมเน้นเฉพาะเรื่องเพื่อทาง ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น